REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.— Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiĕcare ḍi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Tĕrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 coróne. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 122. Brașov, Marți-Miercurĭ 5 (18) Iunie. 1902.

Politica maghiară anarhică.

Aveau dreptate cei dela organul partidei poporale maghiare, când acum vre o trei anĭ ḍiceau, că nu-șĭ pot nicĭ-decum închipui cum ar fi posibil a-se inaugura un nou sistem de guvernare cu ómenii vechiului sistem. Banffy a fost rĕsturnat atuncĭ ce-i drept, dér colaboratorii luĭ de frunte au rĕmas și colaboratorii luĭ Szell. Și între aceștia jócă fără îndoială rolul principal ministrul cultelor și instrucțiuneĭ publice Wlassics.

De un timp încóce acest ministru face érășĭ sĕ se vorbéscă mult despre el din causa mĕsurilor, ce le ia în continuarea politiceĭ estrem șoviniste, preconisată de fostul sĕu șef în guvern Banffy.

Décă vom arunca o privire jur împrejur, ne vom convinge, că acțiunea șovinistă pe terenul învĕțĕmêntuluĭ public a luat în ceĭ treĭ anĭ din urmă aĭ regimuluĭ szellyst chiar dimensiunĭ ne maĭ pomenite.

Ințelegem aicĭ în primul rênd mĕsurile directe de maghiarisare ale ministruluĭ Wlassics, și n'avem decât sĕ citâm ordonanța luĭ maĭ nouă privitóre la introducerea limbeĭ maghiare ca limbă de predare a religiuneĭ pentru elevii nemaghiarĭ din școlele de stat.

O mĕsură maĭ ilegală și maĭ despotică decât acésta nicĭ că s'a maĭ pomenit, și ridicula maimuțire a politiceĭ prusiane anti-polone nu póte atenua întru nimic atentatul neiertat, ce-l comite ministrul unguresc al cultelor față cu naționalitățile din acest stat.

Aflăm, că ministrul Wlassics nu se va opri aicĭ și că maĭ are în reservă, cu deosebire pentru noĭ Românii, încă marĭ surprise în direcțiunea acésta.

Așa a înțeles primul ministru Szell „dreptul și dreptatea“ pentru Românĭ și cele-lalte naționalitățĭ nemaghiare. De aceea nu-ĭ mirare, că a ținut pe Wlassics în ministeriu șĭ-l lasă sĕ-șĭ împlinéscă tóte poftele în aspirațiunea luĭ fanatică de a-se face nemuritor înaintea tuturor șoviniștilor de față și viitorĭ.

Tot numaĭ din causa acésta Coloman Szell toleréză ca pressa dușmană naționalităților sĕ-șĭ continue, maĭ amar decât sub Banffy, campania eĭ de suspițiunĭ, denunțărĭ false și de clevetirĭ ticălóse față cu institutele de cultură maĭ marĭ și maĭ micĭ ale naționalităților.

Este o plângere vechiă, că procurorii au ochĭ și urechĭ numaĭ pentru aceste miserabile uneltirĭ contra nóstră, sunt orbĭ și surḍĭ însĕ pentru ațîțările criminale, ce le comit aprópe ḍilnic foile șoviniste maghiare în esercitarea meserieĭ lor destructóre.

In momentele de față aprópe nu maĭ esistă școlă prin centrele locuite de naționalitățĭ, în contra căreia sĕ nu se fi deschis focul din partea guvernuluĭ, a organelor luĭ și a presseĭ, ce le stă la disposiție. Din tóte nimicurile se face cas mare, spionagiul se cultivă în proporțiĭ până acum necunoscute, și pretecstele se găsesc ușor.

Scólele medii cu deosebire sunt ținta săgeților veninóse, ce se slobod din tabĕra inimică. Acĭ este atacat patriotismul lor sub miserabile pretexte, acĭ se dificultéză mersul învĕțĕmêntuluĭ în ele, acĭ sunt acusate că nu fac destul pentru studiul limbeĭ maghiare și așa maĭ departe în infinit.

Care e resultatul tuturor acestor uneltirĭ și svĕrcolirĭ vede orĭ-ce om cuminte și cu spaimă trebue sĕ se convingă, că în acest stat a ajuns sĕ domnéscă, tocmaĭ în cestiunea cea maĭ delicată a convețuireĭ dintre popórele, luĭ patima plebeĭ „patriotice“ și că pe cărarea acésta mergem de-a dreptul cu pașĭ repeḍĭ spre anarhia completă.

Szell despre tripla alianță. La o interpelare făcută în camera ungară despre tripla alianță, primul ministru *Szell* a rĕspuns, că în privința conținutuluĭ nouluĭ tractat nu póte sĕ facă nicĭ o comunicare. Noul tractat e pe deplin întrat în vigóre la espirarea celuĭ vechiŭ și motivele încheiereĭ luĭ sunt în tocmaĭ ca ale celuĭ vechiŭ deóre-ce, pe de altă parte, tractatul tripleĭ alianțe n'a fost denunțat, cĭ tratările în privința reînoireĭ luĭ s'au început cu un an înainte de espirarea termenuluĭ. Primul-ministru Szell refusă de a rĕspunde la întrebarea despre discuția, ce au avut la Veneția cancelarul german contele de Bülow și ministrul de esterne al Italieĭ Prinetti. Póte sĕ asigure însĕ, că negocierile urmate garantéză întru totul scopurile tripleĭ alianțe. In ceea ce privesce relațiile economice — a adăogat Szell — cu adevĕrat ele nu sunt așa cum ar fi de dorit între Ungaria și Germania. Insĕ deșĭ motivele politice nu au nicĭ o influință asupra intereselor economice, totușĭ e de sperat, că alianța politică va aduce încheierea de tractate economice maĭ favorabile.

Prigonirea Polonilor. In ședința dela 14 Iunie a camereĭ seniorilor prusienĭ s'a făcut a doua cetire a proiectuluĭ polon. S'au auḍit și de rêndul acesta atacurĭ vehemente la adresa nenorociților Polonĭ, pentru carĭ eroii cultureĭ moderne și representanții liberalismuluĭ n'au nicĭ un cuvênt de apĕrare. Uniĭ din eĭ glorifică neîndurarea cu care sunt prigonite victimele ureĭ de rassă, alțĭ îșĭ spală mânile ca Pilat și abia décă câte-o voce din partidul centruluĭ catolic german se ridică, slabă și ea, contra politiceĭ de nimicire a guvernuluĭ german.

Contele *Kwilecki* a combătut aserțiunea luĭ Bülow, că statul unitar polon, la care țintesc Polonii, ar primejdui germanismul în părțile rĕsăritene. Dimpotrivă. Dovedesce acésta prin faptul, că părțile polone ale țeriĭ au dat și până acum Prusieĭ soldațĭ escelențĭ. Unde a fost maĭ mare pericolul, acolo au fost trimișĭ maĭ întâiŭ în foc Polonii. Ministrul *Rheinbaben* protestéză contra celor spuse de antevorbitor. Recunósce, că Polonii șĭ-au făcut datorința pe câmpul de luptă, însĕ agitațiunea, ce o face pressa polonă n'ar tolera-o nicĭ o națiune. Germanii nu pretind altceva dela Polonĭ, decât sĕ se mărturiséscă Germanĭ, chiar și décă ar rĕmâne Polonĭ. Dr. *Dzienbowski* spune, că Germanii trebue sĕ se lupte contra polinismuluĭ și la instrucțiunea superióră. Ministrul de instrucție *Studt* declară, că guvernul e consciu de datoria sa și că a întrebuințat mijlóce estraordinare la școlele poporale din Prusia vestică și Posen. Poiectul a fost primit.

Lupta în jurul pactuluĭ.

Luĭ *„Börsen-Courier“* din Berlin i-se scrie următórele din Viena:

„Pactul e în ajunul criseĭ. Deșĭ elementele maĭ moderate îșĭ dau silința de a înlătura crisa acésta, totușĭ nu se póte profeți, cum se va puté face restabilirea echilibruluĭ. Este fapt, că domnitorul actual al monarchieĭ, care ambelor părțĭ ale monarchieĭ le împarte dreptatea de-o potrivă, n'a fost nicĭ-odată în situație atât de delicată, ca acum cu ocasia tratărilor asupra pactuluĭ. Gelosia Maghiarilor, carĭ vor sĕ-șĭ conducă afacerile interne prin deplină autonomie, face nespus de delicat rolul de împăciuitor al coróneĭ. De altă parte Coloman *Szell* s'a angajat așa de mult, încât orĭ-ce șovăire l'ar costa posiția. Din cause esplicabile în Ungaria nu vor sĕ mărturiséscă, că de astă-dată greșesc cu totul în judecarea raporturilor austriace. *Koerber* nu este nicĭ Badeni, nicĭ Thun, care sĕ se sperie de Ungaria și sĕ lase, ca Austria sĕ fie înghițită, numaĭ pentru-ca Unga-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

In Preșmer.

Părintele Gheorghe Ludu din Preșmer se supărase foc pe mine.

De două-orĭ șĭ-a trimis trăsura la gară în ḍiua de Sf. Gheorghe și eu.... nicăirĭ. In ḍiua de Rusalii nu șĭ-a trimis trăsura la gară și totușĭ am sosit în Preșmer.

Eram cu tînĕrul învĕțător Romul Frateș, tovarăș de călĕtorie.

Pe linia vicinală sĕcuiéscă, care duce la K.-Vásárhely, ér dela S. S. Georgiŭ se ramifică spre Ghimeș, unde are juncțiunea cu căile ferate române — pentru un preț bagatel de 40 banĭ te ducĭ până la Preșmer. N'aĭ avé timp sĕ te plictisescĭ, unĭ décă n'aĭ avé un tovarăș de drum atât de amabil, cum am avut eu. Avisurile tipărite și țintuite pe păreții compartimentelor, îțĭ dau un subiect destul de interesant, pentru a medita asupra caracteruluĭ poliglot al țeriĭ nóstre. Nu maĭ puțin, decât în patru limbĭ se avertiséză de esemplu pasagerii, ca sĕ nu scuipe pe podele:

„A kocsi padlójára köpni tilos.“

„Zabranjeno je na pod kola pljuvati“.

„Es ist verboten auf den Fussboden des Wagens zu spucken.“

„Défense de cracher sur le parquet des voitures“.

De asemenea, interḍicerea de a se rĕzima de ușă séu de a o deschide în timpul, când merge trenul, este adusă la cunoscința călĕtorilor tot în sus numitele patru limbĭ. Reproduc de curiositate numaĭ pe cea croată:

Kr. ug. drzavne zeleznice

Zabranjeno je putem otvarati ili naslanjati se na kolna vrata.

Ravnateljstvo“.

N'am înțeles nicĭ-odată, de ce pe linia vicinală de pe valea Someșuluĭ sunt aplicate prin compartimente aceleașĭ avisurĭ, cu tóte că populația din acele părțĭ este românéscă, și nu înțeleg nicĭ acuma, de ce nu s'ar puté înlocui și pe linia vicinală secuiéscă limba croată cu cea românéscă? Orĭ Românii póte se bucură de privilegiul de a puté scuipa pe podele, când Ungurul Sasul, Slovacul și vr'un eventual pasager internațional, sunt obligațĭ a-șĭ întrebuința batista, pentru acest scop?

N'am avut timp suficient, de a medita până la sfîrșit asupra aceste cestiunĭ, când étă că trenul se opresce la stația din Preșmer.

Preșmerul (Tartlau, Prázsmár) este un orășel (tîrgușor), care după ultimul recensĕmênt numĕră 3573 locuitorĭ, din carĭ 2066 Sașĭ și 1336 Românĭ (Ungurĭ tocmaĭ 123). Numele, după cum mĭ-a spus părintele Ludu, este slavon și însemnéză: „Intre ape.“

Am tras la d-l învĕțător Irodion Frateș, tatăl luĭ Romul, unde am fost primit cu ospitalitatea proverbială, ce caracteriséză pe fruntașiĭ românĭ din aceste părțĭ.

Era pe la órele 4 după amiaḍĭ. D-l Frateș era la sinod parochial, unde se desbătea asupra cheltuielelor necesitate pentru frumosul grilaj de fer, cu care au încunjurat biserica și cimitirul. Grilajul a costat vr'o 800 fl., din care jumĕtate a fost acordat din cassa comunală.

In timpul acesta am inspectat curtea și grădina, admirând ordinea esemplară gospodăréscă. Nu mĕ pot ocupa în detail cu descrierea celor vĕḍute, așĭ dori însĕ sĕ vĕd în tóte părțile locuite de Românĭ case și acarete economice de cărămidă, acoperite cu țigle, și o rînduială, cum am vĕḍut aicĭ și cum se póte vedé în tóte comunele din țéra Bârseĭ.

Scia reputatul Popescu dela Bîrlad, unde sĕ-șĭ aducă elevii dela școla normală, viitorii învĕțătorĭ, pentru-ca sĕ ia esemplu de economie.

De două orĭ a fost în escursiune pe aicĭ și tocmaĭ în Preșmer s'a întêmplat, se vadă pe rectorul săsesc venind dela lucrul de câmp cu furca de-a-umĕr. Părintele Ludu spunea, că Popescu șĭ-a oprit elevii și le-a arătat ca pe o minune, cum un rector nu se rușinéză a pune singur mâna pe instrumentele economice, cu tóte că învĕțătura luĭ va fi întrecut cu mult pe a unor învĕțătorĭ de-aĭ noștri, carĭ décă au învĕțat câte-va buchĭ, se cred a fi filosofĭ, carĭ Démne ferésce sĕ lucreze ceva în ale economieĭ.

Bĕtrânul Popescu povestea până la mórte scena acésta neuitată.

— Maĭ trăiesce cineva din aceia carĭ au însoțit pe Popescu în escursiunile sale? mĕ întrebă părintele Ludu și d-l Frateș.

— Cum nu, rĕspunseĭ eu. D-l Hĕrgescu, institutor onorific și fost profesor

ria sĕ se milostivéscă a menține pactul. Punctul de vedere al lui Koerber este unicul corect, că adecă Austriacii sunt supușii împĕratului Austriei, ér nicĭ decât supușii Ungariei. Parlamentul, corporațiunile publice și cercurile normative industriale și comerciale sunt fórte recunoscĕtóre lui Koerber pentru curagiul și hotărîrea cu care a stat față de Ungaria.

Ungaria s'a înșelat, când a judecat atât de greșit interesele interne ale Austriei credĕnd, că obstinațiaesperiată din partea austriacă nu este decât o manevră a lui Koerber și că în cestiunea tarifului vamal industria austriacă va plăti prețul urcării concurenții maghiare. Deși Austria nu doresce, totușĭ ea în ultima linie *s'ar împrietini cu ideia separațiunii economice.* Dér în Ungaria înțelepciunea va învinge șovinismul și după cum se vestesce, tratările, ce se vor relua la începutul lui Iulie, se vor încheia totușĭ c'un compromis. Ceea-ce vré Koerber, e clar: pact drept, care sĕ dea ce este necesar atât industriei și agriculturei austriace, cât și celei ungare.

Banffy — șovinistul.

Ex-ministrul pașă br. Desid. *Banffy* suferă de mania scrisului. În numĕrul mai nou al periodicului „Magyar Közelet" își continuă seria faimóselor articole, pe carĭ le cunosc cetitorii noștri.

De astă-dată și-a propus sĕ vorbéscă despre—catechismul statului național unitar maghiar.

Banffy recomandă, ca *ideia statului național maghiar unitar*, depusă în legile țĕrii, sĕ n'o interpreteze Maghiarii prin esecutarea bună séu rea a legilor, ci — începĕnd dela ministru-președinte până la cel din urmă funcționar, dela bărbații conducĕtorĭ ai societății până la cel din urmă țĕran maghiar — *toți sĕ fie pĕtrunși de șovinismul maghiar* și din tot Maghiarul sĕ se facă un apostol al șovinismului. Fiecare sĕ-șĭ dea silința a câștiga aderențĭ ai limbei și obiceiurilor maghiare prin contactul oficial séu social.

Prevenența maghiară greșit interpretată față cu *naționalitățile streine*, e spre paguba victoriei șovinismului — dice Banffy. Întinderea *ideii maghiarismului* o justifică esemplele din strĕinătate. *Vorbă maghiară, obiceiurĭ maghiare* — ĕtă *catechismul* statului național unitar maghiar.

Banffy spune, la urmă, că deși pe când era el ministru-președinte n'a putut realisa totul în spiritul șovinist, pe cum spera, a contribuit totușĭ la reedificarea statului național maghiar și față cu naționalitățile a esercitat șovinismul acolo, unde ele periclitau integritatea statului. Banffy nu esclude, ca ministru-președinte unguresc sĕ fie adevĕrat șovinist maghiar, dér décă totușĭ n'ar puté fi șovinist pe față, sĕ facă măcar gradat atâta cu cât datoresce realisării idealului statului național, sĕ nu dea îndĕrĕt dela problema acésta, ca astfel lucrarea de reedificare a statului sĕ înainteze...

*

Șovinism! Ĕtă prima proposiție din catechismul, ce s'a pus sĕ-l alcătuéscă Banffy pe séma conaționalilor sĕi. El dă sfaturĭ în drépta și în stânga, agită și ațîță massele maghiare în contra naționalităților nemaghiare, căcĭ pentru *adevĕrații agitatorĭ* ca omul ăsta, nu esistă procuror în țéra unguréscă.

Vorba e însĕ. că tot suișul își are coborîșul.

Gónă in contra deputatului Pavlovicĭ.

In dietă și afară din dietă, „patrioțiĭ" patentațĭ au pornit o gónă strașnică în contra deputatului naționalist sêrb Lyubimir *Pavlovicĭ.*

Care e motivul?

I-se impută lui Pavlovicĭ, că înainte cu câte-va sĕptĕmânĭ ar fi dojenit rĕu, i-ar fi bătut chiar, pe nisce școlarĭ, pentru că la gara din Chichinda-mare au cântat „Himnul și „Szozot"-ul maghiar și li-ar fi dis: „Cum putețĭ voi, băiețĭ născuțĭ sêrbi, sĕ cântațĭ cântece atât de infame?"

In afacerea acésta s'a pornit cercetare și au fost ascultațĭ mai mulțĭ martorĭ; ér vice-șpanul *Dellimanich* aflând, că „scandalul" e dovedit în de-ajuns, va face arătare contra lui *Pavlovicĭ.*

Casul acesta a fost pus pe tapet și în ședința de Sâmbătă a dietei prin rostul deputatului kossuthist *Rátkay* László. El dise, că décă e adevĕrat ceea-ce se scrie prin diare despre *Pavlovicĭ*, atuncĭ *acesta nu mai póte sĕ aibă loc în dieta unguréscă.*

Strigărĭ: Afară cu el! — *Veszi-Weisz:* In Germania l'ar pălmui pe-un astfel de om. — *Strigărĭ*: Asta *o va căpĕta* el și aicĭ!

Ratkay L.: In parlament se pot spune multe ticăloșii politice, nu se póte însĕ tolera călcarea iubirei de patrie. Pavlovicĭ trebue sĕ grăbéscă a-se declara, décă adevĕrată este acusarea, ce i-se face. Partidul independent a tolerat destul cu paciență agitațiunile deputaților naționaliștĭ. Partidul acesta va erumpe ca un vulcan, și *va da afară din cameră* murdăria acésta.

Președintele spune, că e convins, că Pavlovicĭ se va presenta în dietă și, conform adevĕrului, va espune casul.

Cu acésta incidentul s'a închis.

Alegerea de episcop.

(Corespondența part. a „Gaz. Trans.")

Arad, 14 Iunie n.

N'am putut și nicĭ n'am avut intenția a Vĕ scrie imediat, dér țin ca pentru posteritate sĕ descriu actul întreg, dela început, căcĭ unele momente, după mine importante, încă nu au trecut în publicitate.

Începutul actului electoral s'a făcut în ședința consistoriului plenar, ținută la 1 Iunie stil nou, când s'a cetit rescriptul Inalt P. S. Sale d-lui Metropolit, trimis la notificarea voinicóselor concluse din ședințele sinodului eparhial din anul cur., în carĭ s'au „cetit actele" metropolitane și s'a esprimat „regret", că Metropolitul nu s'a supus „voinței consistorielor": ca alegerea sĕ se țină la 11 Maiŭ a. c., cum doriseră ele.

La aceste concluse sinodale a rĕspuns Metropolitul într'un mod plin de demnitate și fórte resolut, dând atât consistorielor, cât și sinodului sĕ cunóscă, că sunt în mare rĕtăcire când cred, *„că Metropolitul este subordinat consistorelor (din Arad și Oradia-mare) și sinodului eparhial din Arad"* și că nu ele au „sĕ céră inviațiunĭ" în causă dela Metropolit, cum dice și statutul organic (§ 98), ci Metropolitul are sĕ respecteze voința lor! Tot-odată notifică Metropolitul, în pomenitul sĕu rescript, că pentru ținerea alegerii stabilesce diua de 12 Iunie a. c., ér cu privire la *locul* alegerii rescriptul metropolitan intonéză, tot așa de resolut și motivat, că sala seminarială nu este acomodată, ci sĕ se recuire orĭ sala comitatului, orĭ sala magistratuală, ca actul și alegĕtorii sĕ stée sub scutul potestății polițiale și sĕ nu mai fie insultați ca în rĕndul trecut (alegerea lui Goldiș).

Mare și adêncă impresiune a făcut în ședința consistorială acest resolut rescript. Voinicosul din sinod se făcuse pitic de tot; dér abil cum e în afacerĭ de acrobatică, 'și dete una peste cap și sări ér în picióre: „Sĕ nu mergem la strĕinĭ, sĕ mergem în biserica nóstră; sĕ garantăm și sĕ ne angajăm la susținerea ordinei și sĕ rugăm pe In. P. S. Sa sĕ priméscă sânta biserică drept loc electoral" — cuvêntă el.

Unanim a decis consistoriul în acest sens și îndată în aceeașĭ ședință a stabilit programul a luat mĕsurile de lipsă pentru susținerea ordinei etc., carĭ apoi s'au și esecutat întocmai. Acestor mĕsurĭ se póte mulțămi, că sinodul a decurs apoi în ordine, cu tótă demnitatea.

Diua alegerii.

Pe lângă mĕsurile suspomenite, în carĭ a aflat garantată ordinea, I. P. S. Sa a primit sânta biserică catedrală *ca loc* pentru ținerea sinodului electoral, și a venit la Arad.

Deja la ora 8 a. m. un cordon de polițiștĭ, postat la ușa principală a bisericei, care se deschide spre piață, opria întrarea celor nechemațĭ în biserică. Întrarea, de altcum, era permisă numai pe acéstă ușă (celelalte doue ușĭ erau încuiate); încât pentru plasarea în biserică, dispozițiile (consistoriale) erau: cântăreții sĕ stea în strane, coriștii în cor, deputații (și masa diariștilor) aveau loc în „naĭa" bisericeĭ, ér publicul (în deosebĭ preoțimea, învĕțătoriĭ și damele) aveau întrare numaĭ în „tinda" bisericei. Dela ușa de întrare și până la treptele „năiei" bisericescĭ un cordon de teologĭ și preparandĭ, toțĭ purtând pe brațul stâng o bandă albă, formau un fel de cordon-ambit, printre care treceau deputații și cei îndreptățițĭ, în naie. Toțĭ cățĭ erau admișĭ sĕ între, aveau sĕ arate la ușă un „bilet de întrare" tipărit și provĕdut cu subscrierea conducĕtorului actual al eparhiei (I. I. Pap) și a protonotariului sinodal (Ciorogariu) și cu sigilul consistorial.

Serviciul divin.

Precis la órele 9 a. m. Em. Sa d-l Metropolit, asistat de archim. Hamsea, de vicariul Mangra, Ioan Ignatie Pap, apoi de protopopii Gurban, Beleș, Sêrbu (cel octroat de Mangra), Păcală și de 2 diaconĭ, au început sf. liturgie, ér un cor de elevĭ a esecutat destul de precis și laudabil responsaliile („liturgia de d-l G. Dima") până la fine. După liturgie îndată s'a celebrat „chemarea Duhului sânt" cu care ocasiune I. P. S. Sa urcându-se pe amvon, în splendidul sĕu ornat a rostit o cuvêntare fórte potrivită, îndemnând la „dragostea evangelică", concordie, bunăînțelegere, la stima și venerațiunea binefăcĕtorilor bisericei, carĭ, atacațĭ și huliți fiind, se înpuținéză... îi perde biserica...

Constituirea și decursul sinodului.

După sĕvêrșirea liturgiei, I. P. S. Sa d-l Metropolit a ocupat locul presidial la o masă lungă, acoperită cu mĕsariu verde, postată lângă „ușile împĕrătescĭ;" a invitat notariatul sinodal a-șĭ ocupa locurile, până când vicariul *Mangra*, ședea la stânga presidiului, éră archimandritul *Hamsea* la drépta.

După acéstă constituire I. P. S. Sa cetesce cuvêntul de deschidere plin de iubire părintéscă față de sinod și de diecesă, și declară deschis sinodul. Se aleg, cu aclamațiune, d-nii deputațĭ Dr. Iosif *Gall* și Dr. N. *Oncu* ca „bărbațĭ de încredere", carĭ ocupă loc lângă presidiu și se învită deputații, ca la apelul nominal sĕ vină la masa presidială și sĕ depună în urnă țidula de votare.

Se constată, că dintre 60 de deputațĭ unul lipsesce, 59 sunt presențĭ; cei 2 candidațĭ (Hamsea și Mangra) nu vor vota. Ambii se retrag în altar, prin urmare rĕmân sĕ voteze 57 de deputațĭ.

Resultatul votării.

După numĕrarea voturilor, întêmplată în modul prescris de lege, și după cetirea numelor scrise pe țidulele date, presidiul comunică, că vicarul *Mangra* a obținut 30 voturĭ (majoritatea), archimandritul *Hamsea* 26 de voturĭ, ér părintele protosincel I. Pop 1 vot. Prin urmare enunță..... precum este prescris de lege.

Sinodul se încheie.

*

Cu acestea așĭ fi terminat. Nu pot însĕ ascunde durerea sufletéscă, ce trebue sĕ apese inima fie-cărui om de bine, care cu mintea și cu priceperea sa pĕtrunde mai adênc în starea lucrurilor.

---

de canto, precum și părintele Albu, sunt încă voinicĭ.

Și le-am trimis câte o cartă poștală, cu salutărĭ din locurile, unde ei veniseră odinióră, sĕ vadă și sĕ învețe lucrurĭ frumóse.

Preșmerul e renumit de vărzăriile sale. Piața Brașovului aprópe numai din Preșmer și din Stupinii Brașovului se aprovisionéză de varză. Se mai transportă și mai departe, în Sĕcuime. Atât Românii, cât și Sașii sunt harnicĭ cultivatorĭ de varză.

Se înțelege, că sarmale de varză ca în Preșmer dór' nicăirĭ nu se gasesc mai bune.

In Preșmer sunt și fabricĭ, și anume: o fabrică de spirt, una de hârtie, apoi de cărămidĭ și o țiglărie. La acésta din urmă avea de gând Popescu sĕ trimită doi băiețĭ din Tutova, ca sĕ învețe țiglăria și a întreținut o corespondență lungă cu părintele Ludu în cestiunea acésta.

Din hotarul Preșmerului de curînd s'a rupt un corp de vr'o 700 jugĕre, care fusese dat timp de o lungă serie de anĭ în arêndă Ciangăilor din Purcărenĭ, Zizin și Tărlungenĭ. Pe temeiul acestei arendărĭ de mulțĭ anĭ au revendicat apoi Ciangăii dreptul de proprietate, care li-s'a și acordat de către instanțele judecătorescĭ, forțând pe Preșmerenĭ sĕ vêndă acele 700 jugĕre cu prețul ridicol de câte 33 fl. Procesul s'a terminat nu de mult și l'am semnalat aci, ca un interesant capitol din opera de fortificare economică a Ciangăilor prin forța legală.

A doua di de Rusalii părintele Ludu m'a luat cu sine la filia sa Cărpiniș, compusă din vr'o 40 de familii românescĭ și unde am asistat la liturghie și la înmormêntarea unui copil. După amiadĭ apoi am mers „în pădure", unde au eșit tinerĭ și bĕtrânĭ la serbare de primăvară.

Mi-a plăcut mult cum se presentau flăcăii din Preșmer, în costumul lor național: curăței, chipeșĭ și voinicĭ.

Fetele cam sufer, ce e drept, de bóla luxului, ceea-ce nu mi-a plăcut. Am observat în timpul jocului, că mai multe fete șĭ-au schimbat costumul. Intrebând, că ce va sĕ dică asta, mi-s'a rĕspuns, că așa-i obiceiul la Românĭ, obiceiŭ, care este mult persiflat de către Sașĭ, ca fetele sĕ schimbe costumul la o singură petrecere de joc câte de 2—3 orĭ, pentru-ca sĕ arate, că au mai multe rêndurĭ de haine. Feciorii nicĭ nu le prea iau la dans pe acelea, carĭ nu-șĭ schimbă hainele.

Mi-a plăcut însĕ, că fetele, și ele voinice, nu întrebuințéză cosmetice, cum fac fetele din Bănat, de pildă, unde am asistat odată la o horă și m'am îngrozit vĕdênd, că fetele de altfel frumóse aveau înfățișarea unor larve (măscĭ) și tóte erau cu dinții stricațĭ, probabil din causa ingredientelor de plumb, cu care erau preparate cosmeticele.

Invĕțătorul Șuearu s'a distins ca conductor de cor și de jocul Călușerilor.

* * *

Am visitat cimitirul din jurul bisericei, unde am găsit tocmai o comisiune de femei sasce, în frunte cu pastorița evangelică ca președintă a reuniunei femeilor săsescĭ. Acestea veniră sĕ vadă cum șĭ-au înfrumsețat Românii cimiterul, căcĭ alineaseră de curênd mormintele.

Biserica este veche și pórtă în limba elină și latină inscripția: *„Deschise sunt porțile tale Sione"*, apoi pe românesce cu cirile:

„Cu ajutorul lui Dumnedeu s'a zidit din temelie de dnia lui Ioan Vlad Niculaie, Dimitrie, Vasilie Bratu, ajutând și satu la materie în dilele împĕrătesei, Mariei Teresiei și Iosif II, fiind episcop neunit Sofronie Chirilovici. *Anno* 1769 Aprilie 24".

In cimitir, la drépta bisericei se află un monument de piatră, care pórtă următórea inscripție:

„Haec urna complectitur cineres piae et decorae Zmaragdae natae Const. Karakas medicinae doctoris consiliarii et ins. ord. w: imp. Rus. equitis: quae dum simul cum parentibus ex patria Bukuresthiu in exteram provinciam effugisset, mors intempestiva eam defalcavit an. 1822 die 13-a Mai".

Audisem, că și în Săcele esistă monumente cu inscripții din timpul lui Tudor Vladimirescu, când mulțĭ boierĭ s'au refugiat în Brașov și Săcele. Inscripția acésta însĕ m'a interesat din cale afară, pentru-că ea spune, că în cimiterul din Preșmer este înmormêntată fiica doctorului Const. Caracaș, care a jucat un rol important în viéța culturală a României. Ea fugise cu părinții sĕi după cum spune inscripția, din patria sa, Bucurescĭ, aicĭ în

Ca în tóte ale nóstre românescĭ, așa și în afacerea acésta interesele comune, generale, au fost și sunt subordinate vanităților individuale și intereselor egoiste locale, de carĭ ómenii din Arad nu se pot desbrăca. Pe buze au purtat și pórtă ei interesele „sântei nóstre maice“ biserică, pe carĭ le invócă chiar și în fața sântului altar, dér în inima lor a fost și este — rĕsbunarea! Sĕ învingă Mangra, sĕ învingă orĭ-cine, numai acela și aceia nu, carĭ țin că între anumite împrejurărĭ trebue sacrificată persóna, fie ea orĭ-cât de scumpă séu iubită unora, spre a duce la învingere scopul, spre a scuti legea și constituția nóstră bisericéscă de conflicte.

SCIRILE DILEI.

— 4 (17) Iunie.

Inundații marĭ se semnaléză din mai multe părțĭ ale țĕrii. In Maramureș rîul Tisa și Iza au eșit din alviile lor, nimicind sĕmĕnăturile mai multor localitățĭ. In *Sighetul Maramureșului* aprópe 200 de case au fost inundate. Intre *Isăcel* și *Dragomirescĭ* drumul a fost stricat și spălat pe-o mare distanță. In *Moiseni* și *Borșa* 40 de case stau în apă, ér curentul puternic, care a năvălit în urma ploilor marĭ, a răpit cu sine părțĭ întregĭ de edificii și vite. Lângă Sighet podurile căii ferate au fost distruse. Pagubele se urcă la sute de mii. Același lucru se semnaléză și din Clușiŭ. In urma unei ploi torențiale, care a durat mai bine de 8 césurĭ, văile și păraele s'au pornit sĕlbatece din tóte părțile, causând pretutindenĭ pagube marĭ. Traseul căii ferate dintre Egereș și Nadășul ung. a fost spălat pe-o întindere de mai mulțĭ chilometri, așa că trenul accelerat Budapesta-Teiuș de Sâmbătă n'a putut comunica și călĕtorii șĭ-au continuat drumul prin transbordare spre Clușiŭ. Traseul a fost reconstruit. Pagube nu mai puțin marĭ a causat potopul de apă între *Borgo-Prund* și *Deșiŭ*. Din *Sătmar* se anunță, că *Someșul* a eșit din alvie, inundând câmpurile și causând stricăciunĭ marĭ. Pe tótă Valea Someșului, circulația trenului este întreruptă. Pagubele se evaluéză la mai multe milióne. Intre Baia-mare și Deșiŭ circulația se face prin transbordare, linia Jibou-Letca-Deșiŭ nu se va redeschide, decât peste vr'o 10 dile. Ómenii sunt desperațĭ și amenințațĭ de fómete. S'au cerut ajutóre pe cale telegrafică dela guvern.

La escursiunea Reuniunei nóstre de cântărĭ și l'a concertul, ce l'a dat în Dérste erĭ, a doua di de Rosalii, s'a întêlnit un numĕros și frumos public din societatea nóstră brașovénă. Pe vreme bună și veselă au plecat cea mai mare parte dintre participanțĭ erĭ după amiadĭ cu tramvaiul. Indată ce au sosit la Dérste, cei mai mulțĭ au făcut o plimbare în pădure, de unde reîntorcêndu-se pe la 6 óre s'a început concertul în sala acustică dela restaurantul Czell. Corul micst de dame și domnĭ, condus de dirigentul musical al reuniunei G. *Dima*, ne-a delectat c'un program variat de cântece frumóse, dintre carĭ mai multe au fost bisate și repetate. Amĕsurat disposițiunei generale vesele, a cântat și corul cu mare vioiciune, obținênd aplausele bine meritate ale ascultătorilor. Cu trenul dela 9 óre séra, mai ales din causa ploii ce a urmat, s'au reîntors mulțĭ în oraș. Partea cea mai mare însĕ au rĕmas la petrecerea cu dans, ce a durat până la óra 1 din nópte, când s'au reîntors toțĭ c'un tren special.

Esamene în Blașiŭ. Esamenul de maturitate la gimnasiul din Blașiŭ s'a început în 16 l. c. Comisar al guvernului Moldovan Gergely. — Esamenul de calificație cu învĕțătorii dela șcólele poporale s'a terminat Vinerĭ. Dintre 53 înv. 10 au fost respinșĭ pe un an.

Profesorĭ noi. D-nii Al. *Ciura* și Oct. *Prie*, teologĭ și absolvențĭ de filosofie, au făcut la universitatea din Budapesta censura de profesorĭ. Ambii au fost stipendiștii archidiecesei gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

Representanța orașului Brașov va ține adunare generală ordinară, mâne în 18 Iunie n. la óra 3 d. a. în casa sfatului. La ordinea dilei 21 obiecte.

Fundațiune nouă. Din *Brad* ni-se scrie: Direcțiunea institutului de credit și economii „Victoria“ din Arad, a întemeiat și la gimnasiul român gr. or. din Brad o fundațiune nouă sub numele „Fundațiunea institutului de credit și economii „Victoria“ din Arad“ pentru „masa studenților“ dela gimnasiul suspomenit. Onor. direcțiune a „Victoriei“ a binevoit a vota și în anul acesta frumósa sumă de 500 cor., ca basă la numita fundațiune, cu nobilul gând de a-o augmenta în tot anul după putință. Capitalul acestei fundațiunĭ de însĕmnătate, pus în administrarea corpului didactic. conform normativului aprobat de Ven. Cons. Arch., cu observarea literilor fundaționale din partea numitei direcțiunĭ a „Victoriei“, e inalienabil și se va întrebuința tot-déuna numai pentru masa studenților dela gimnasiul din Brad. Avênd în vedere scopul sublim, ce urmăresce instituțiunea „masa studenților“ pusă în aplicare și la gimnasiul rom. din Brad și apreciând nĕcasurile materiale, ce întîmpină elevii sĕracĭ, dér deștepțĭ și bunĭ — aprópe toțĭ fiiĭ de țĕranĭ — nobilul gând al onor. direcțiunĭ „Victoria“ merită recunoscința generală a Românilor și special al Zarandenilor.

Asemenea institutul de cred. și econ. „*Sentinela*“ din Satul-nou (com. Torontal) n'a pregetat a-se înscrie, ca „binefăcĕtor fundator“ cu suma de 50 cor. la masa studenților din Brad. — Institutul de credit și econ. „*Lipovana*“ (Lipova) a contribuit și în anul acesta suma de 20 cor.; — „*Crișana*“ societ. de cred. și eco. 100 cor., apoi d. d. Dumitru Bogariu învĕțător Nagylak și Nicolau Carpenișan, preot în Rĕhău au trimis cu colectă câte 5 coróne.

Pentru aceste marinimóse darurĭ, în schimb priméscă toțĭ binefăcĕtoriĭ cea mai fierbinte mulțămită, și sĕ mai aibă și mângăerea sufletéscă de a vedé mulțĭ imitatorĭ cu suflet mare și nobil pentru mărirea și înflorirea institutului nostru gimnasial din Brad.—*Comisiunea administrativă.*

Mórte prin înecare. Cetim în „Drapelul“: Mare durere s'a sălășluit în familia marelui proprietar din Căpâlnaș: Ludovic Simon. Frații Nicolae și Ludovic Simon s'au dus călare prin Murĕș cu scopul, ca sĕ scalde caii. Abia au sosit însĕ în mijlocul apei și deja caii au fost răpițĭ de valurĭ. Tótă truda fraților Simon de a scăpa de pericol, a fost zadarnică. Caii cu călărețĭ cu tot au cădut în apă și s'au înecat. Mai târdiu cadavrele nenorociților s'au aflat nu departe de Birchiș. Lovitura, ce a ajuns acéstă familie, a produs compătimire generală.

Censură de profesor. La rectificarea, ce ni-s'a trimis și pe care am publicat'o în nr. 116 al foiei nóstre din a. c. sub titlul acesta, primirăm o întîmpinare dela teologul *Vasilie Stan* (cel adevĕrat) datată din Sohodol (lângă Abrud) 14 Iunie. D-sa ne scrie:

„Am rĕmas uimit de obrăznicia și cinismul, cu care un „individ obscur“ folosindu-se în mod *criminal* de numele meu, V'a indus în eróre. Prima d-vóstră scire, că în 31 Maiŭ n. a. c. am făcut *censura de profesor* la universitatea din Budapesta, este cea *adevĕrată*, ceea-ce la dorința d-vóstră o pot dovedi, trimițêndu-vĕ o copie autentică de pe certificatul de censură. Desmințirea din numĕrul susnumit însĕ este *neîntemeiată*, ér cel ce voiesce sĕ ducă în rĕtăcire publicul prin atarĭ apucăturĭ *ordinare*, este un *mișel plastograf*.“

Este neesplicabil, cum a putut sĕ vină cineva la ideea de a face o astfel de glumă próstă condamnabilă. Așa ceva nu ne-aducem aminte sĕ se fi întêmplat până acum la noi. Sperăm însĕ, că și casul acesta va rĕmâné isolat, căcĭ la din contră ar trebui sĕ întroducem o censură deosebită față cu astfel de micĭ scirĭ, ce ni-se trimit.

Nou monach. Secretarul consistorial Dr. Traian *Badescu*, din Caransebeș, a întrat la 26 Maiŭ v. în tagma monachală în sf. mănăstire din Hodoș-Bodrog.

Cununie. D-șóra Maria *Dragoș* și d-l Nonic *Rusu* cleric, își vor serba cununia Duminecă în 29 Iunie st. n. 1902 la 4 óre d. a. în biserica greco-catolică din Coroiŭ.

Arestărĭ în Constantinopol. Arestările continuă la Constantinopol printre marii demnitarĭ bănuițĭ a unelti peirea Sultanului. Dilele trecute au fost arestate tóte persónele din prejurul lui *Iusuf Izendi bey*, fiiul fostului Sultan Abdul Aziz. Arestații au fost esilațĭ.

Cutremure. In Sicilia s'au simțit dilele trecute violente cutremure de pămênt. Vulcanul Etna pare a-șĭ reîncepe activitatea.

Concert în Oradea Mare. Despărțămêntul Oradan al „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului Român“ invită la concertul care-l va da Duminecă în *22 Iunie* st. n. în sala „Hotelului Arborul verde“, cu concursul d-nei *Irena de Vladaia* prima-dona dela opera din Bucurescĭ, și al d-lui Gr. *Savu*, artist dramatic cu următorul program: *Partea I.* 1. Gounod: „Balada și aria bijuteriilor“ din opera „Faust“, d-na Vladaia. 2. *** solo, esecutat de pian de *** 3. Adam: „Arie indiană“ din opera „D'așĭ fi rege“ d-na Vladaia, 4. Eminescu: „Versurĭ“ d-l Gr. Savu. 5. Verdi: „Cavatina“ din opera „Traviata“, d-na Vladaia. 6. *** „Monologurĭ“ d-l Gr. Savu. 7. a) Arditi: Il Bacio, (vals.) d-na Vladaia. b) Paraschiv: „După fragĭ și după mure“, d-na Vladaia. *Partea II.* 8. Bizet: „Habanera“ din opera „Carmen“ d-na Vladaia. 9. *** solo, esecutat la pian de *** 10. Lecocq: „Boléro espagnol“, d-na Vlădaia 11. Coșbuc: „Doine și balade“ d-l Gr. Savu 12. De Vladaia: „Doina olténului“, cântată de d-na Vladaia. D-na Vladaia va cânta „Habanera“ și „Bolero“ în costum espagnol. Prețurile: loc. I. 4 c., loc. II. 2 c., loc III. 1 cor. Galeriĭ 50 fil. Venitul curat e destinat pentru Despărțĕmênt. Inceputul la 8 óre séra. Bilete se găsesc de vêndare la libraria Josif Láng și séra la cassă.

„Cestiunea Orientului“. Sub titlul acesta a apărut o broșură de 44 pag. de *I. G. D.* Tipografia „Minerva“ Bucurescĭ 1902.

Oprirea exportului cailor rusescĭ. Din Petersburg se telegrafeză, că un decret al Țarului apărut acum, opresce exportul cailor rusescĭ în strĕinătate. Se pare, că acéstă mĕsură este îndreptată contra Turciei, deóre-ce în timpul din urmă bîlciurile rusescĭ au fost fórte mult visitate de negustorĭ turcĭ de cai, ceea-ce se pune în legătură cu scirea, că Turcia vré sĕ creeze noue regimente de cavalerie. Din causa acésta, Pórta a trimes acum pe agenții sĕi în Bulgaria și Ungaria, pentru-ca sĕ cumpere de acolo caii necesarĭ.

Mulțumită. Magistratul orășenesc din Brașov aduce pe acéstă cale mulțumirile sale direcțiunei tramvaiului Brașov-Satulung pentru suma de 35 cor. 57 banĭ, ce a dăruit-o fondului sĕracilor din acest oraș.

NECROLOG. In 1 Maiŭ n. a încetat din viéță **Elena Nechiti** soția preotului Vasiliu Nechiti din Sebeșul-de-sus (comit. Bistrița-Năsĕud.) Rĕposata, după cum ni-se scrie, a fost mamă și soție de model și de o rară hărnicie. Mórtea ei o jelesc soțul Vasiliu Nechiti, preot, trei fii și numĕróse rudenii.

ULTIME SCIRĬ.

Budapesta, 17 Iunie. Pavlovicĭ a declarat în cameră pe cuvêntul sĕu de onóre de neadevĕrate cele colportate pe socotéla lui. Vészi i-a rĕspuns susținêndu-șĭ acusațiile. Pavlovicĭ voind se replice, a fost întîmpinat cu cuvintele: Trădător de patrie! Afară cu el! Sé-i tragem palme!

Diverse.

Zelul poștei englese. Dilele acestea s'a arătat în chip strălucit zelul și iuțéla autorității postale englese. La 31 Maiŭ s'a semnat pacea între lordul Kitchener și delegații burĭ. A doua di Dumineeă, 1 Iunie, acest mare eveniment s'a anunțat în chip oficial. Miercurĭ, la 4 Iunie st. n., oficiul poștal din Londra a vîndut primele mărcĭ poștale pentru Transvaal. In mijlocul acestor mărcĭ se află chipul regelui Eduard VII, jur împrejur sĕ află ornamentele și insigniile obicĭnuitelor mărcĭ postale englese, numai jos sĕ află cuvêntul semnificativ: *Transvaal.*

Sosițĭ în Brașov.

Pe diua de 16 Iunie 1902.

Hotel Pomul verde: Stangel, voiagior Dresda, D-na Fischer, Bucurescĭ, Schubert, Siebrecht, comercianțĭ, Bucurescĭ, Albert, student, Boița, Steiner, funcț. de bancă, Bucurescĭ, Markus, Bucurescĭ, Angst, maior c. și r., Cattaro, Geczling, fabricant, Bucurescĭ.

Hotel Europa: Popovicĭ, advocat, Popovicĭ, proprietar, Bucurescĭ, Găitan, funcț. Brăila, Egger, München, Prause, Freiwaldau, voiagiorĭ; Dr. Fuchs, medic, Dr. Deutsch, chemist, Pesta; Nobel, Heller, Viena; Antonovicĭ, Bod; Pallade D. advocat, Bucurescĭ; Perlmutter, Triest; Bajkai, Platz, Budapesta; Iamnitz, Viena voiagiorĭ; Iellinek, restaurator, Viena.

Proprietar: ***Dr. Aurel Mureșianu.***

Redactor responsabil: ***Traian H. Pop.***

țĕră strĕină, unde a ajuns'o mórtea prematură.

Familia Caracaș este o familie de origine grecéscă din Macedonia și purta numele de Luca. Turcii îl poreclіră Caracaș pe unul din membrii familiei, Dumitru, care își câștigase vadă mare, ca doctor, poreclă luată dela negrele și stufósele sprâncene, ce avea.

Venind în Bucurescĭ, pe la sfîrșitul secolului trecut, aicĭ a jucat un rol important atât ca medic, cât și ca scriitor, care scriea în limba grécă și latină.

Fiiul acestui Dumitru a fost Constantin Caracaș (1773—1828), supranumit doftorul *Constandinache*, care a întemeiat în Bucurescĭ spitalul „Filantropia“, a întemeiat o tipografie, în care s'au tipărit multe cărțĭ bisericescĭ și care după mórtea doctorului a trecut în proprietatea lui Eliade.

Constantin Caracaș era căsĕtorit cu Irina Filitis și era bunicul lui A. I. *Odobescu*, a cărui mamă a fost fiica lui Const. Caracaș și prin urmare soră cu *Smaragda* cea înmormêntată la Preșmer.

Doctorul C. Caracaș a scris în grecesce o descriere a României, intitulată: *Τοπογραφία τῆς Βλαχίας καὶ ἀνθρωπολογικαὶ παρατηρήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ὑγιείαν καὶ νόσους τῶν κατοίκων αὐτῆς ὑπὸ κυρίου ἰατροφιλοσόφου Κ. Καρακάσα (ἐν Βουκουρεστίοις, ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ι. Ἡλιάδου).* Acéstă carte conține o mulțime de date interesante și la învitarea lui Gr. Caracaș, a fost tradusă de *G. Sion* în românesce. Manuscriptul pe cât scim noi n'a fost încă publicat și se află în posesiunea familiei.

Datele asupra lui C. Caracaș le-am luat din „Portretele istorice“ ale d-lui *G. I. Ionescu-Gion*, publicate la 1894 în Bucurescĭ și am adus la cunoscința publicului, că în Preșmer este înmormêntată o fiică de a lui C. Caracaș, care a fost vrednic ca d. Gion sĕ-i publice biografia și portretul, alăturea cu vornicul Alecu Beldiman, C. Năsturel Herescu, Ion Maiorescu, doctorul Obedenaru, Iulia B. Hasdeu, C. A. Rosetti, Ion Brezoianu și George Sion.

Póte că cine-va din familia Caracaș séu Filitis, cetind aceste rêndurĭ, îșĭ va îndrepta atențiunea și îngrijirea asupra mormêntului piei și frumósei Smarande, care îșĭ dórme somnul de vecĭ în umbra bisericei din Preșmer.

Delaletca.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Iunie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróne ung. 4%	97.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½%	119 —
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonurĭ rurale ungare 4%	97.95
Bonurĭ rurale croate-slavone	98 —
Impr. ung. cu premii	207.—
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	163 50
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	121.—
Losurĭ din 1860.	153.15
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15 82
Acții de-ale Băncei ung. de credit	702.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	681.—
Napoleondorĭ	19 07
Mărcĭ imperiale germane	117.32½
London vista	240.25
Paris vista	95.97½
Rente austr. 4% de coróne	99.80
Note italiene	93.80

Cursul pieței Brașov.

Din 17 Iunie n. 1902.

Bancnot rom.	Cump.	18.90	Vênd.	18 94
Argint român.	„	18.80	„	18.88
Napoleond'orĭ.	„	19.04	„	19.07
Galbenĭ	„	11.20	„	10.30
Ruble Rusescĭ	„	2.54	„	—.—
Mărcĭ germane	„	117.25	„	—.—
Lire turcescĭ	„	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%		101.—	„	102.—

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 13 Iunie 1902.

Mĕsura sĕu greutatea	Calitatea.	Valuta în Kor.	fil.
1 H. L.	Grâul cel mai frumos	14	80
„	Grâu mijlociu	14	40
„	Grâu mai slab	13	60
„	Grâu amestecat	11	60
„	Sĕcară frumósă	9	80
„	Sĕcară mijlocia	9	50
„	Orz frumos	8	—
„	Orz mijlociu	7	60
„	Ovĕs frumos	6	90
„	Ovĕs mijlociu	6	50
„	Cucuruz	9	40
„	Mălaiu (meiŭ)	8	—
„	Mazăre	22	—
„	Linte	14	—
„	Fasole	9	—
„	Sĕmênță de in	24	—
„	Sĕmênță de cânepă	8	25
„	Cartofĭ	2	—
„	Măzăriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
„	Carne de porc	1	04
„	Carne de berbece	—	—
100 kil.	Sĕŭ de vită prόspĕt	44	—
„	Sĕu de vită topit	64	—

Cursul losurilor private

din 11 Iunie. 1902.

	cump.	vinde
Basilica	19 10	20 10
Credit	439 —	443.—
Clary 40 fl. m.	186.	190.—
Navig. pe Dunăre	—.—	—.—
Insbruck	82.	84.—
Krakau	74.50	76.50
Laibach	72 —	76.—
Buda	73.—	74 —
Palffy	190.—	194.—
Crucea roșie austriacă	188.—	192 —
„ „ ung.	56.50	57 50
„ „ ital.	29.25	30 —
Rudolf	75.—	85.—
Salm	285 —	287.—
Salzburg	76.25	74 25
St. Genois	264.—	274.—
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c.	429.50	431.50
„ 4% 50	42.50	44.50
Waldstein	64.—	66 —
„ de 10 francĭ	32.75	44.75
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Sz. 3258—1902.

tlkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi hogy Garoiu Miklos ügyved zernesti lakos végrehajtatónak Sdraila György lui Juon siket és Sdraila Nicolae lui Juou almás-mezöi végrehajtást szenvedök elleni 60 kor. 10 fillér tökekövetelés és járulekai iranti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvszék (a zernesti kir. járásbiróság) területén lévő, az almás-mezöi 84 sz. tljkvben foglalt 129, 130 hrsz. egész ingatlanra 320 kor., az 1383 hrsz. a. foglalt s egy tlkvi jószág testet képező ingatlanokbol a B. 9. 11 és 12 a. bejegyzett Sdraila György siket és Sdraila Nicolae alpereseket megillető 6/8-ad részre 467 kor. 22 fillérben ezennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1902 évi Julius hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor** az almás-mezöi községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881 november 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. LX t. cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott sz bályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Brassó, 1902 évi április hó 3-ik napján.

A brassói kir. törvszék, mint tlknyvi hatóság. (569),1—1

Têrgul de rîmătorĭ din Steinbruch.

Starea rîmătorilor afost la 10 Iunie n. de 46,851 capete, la 11 Iunie au intrat 1132 capete și au eșit 390 capete, rĕmânênd la 12 Iunie n. un numĕr de 47,593 capete.

Se noteză marfa ungurescă: veche grea dela 98—100 fil. tînĕră grea dela 105—107 fil., de mijloc dela 104—106 fil. ușóră dela 103—105 fil. — Sêrbéscă: grea 104—106 fil., de mijloc 102—104 fil., ușóră 100—102 fil. kilogramul.

Bursa de Bucuresci

din 12 Iunie 1902.

Valori	Dobândă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	4%	Apr.-Oct	96.¾
„ „ Impr. 1892	5 „	Ian.-Iul.	97 ½
„ „ din 1893	5 „	„ „	97.½
„ „ 1894 int. 6 mil.	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	84 ½
„ „ Impr. de 50 mil.	4 „	„ „	84.½
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	85 —
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4 „	„ „	84.¾
„ „ Im. de 120 mil. 1894	4 „	„ „	84.¾
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	84 —
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	84 —
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale	5 „	Ian.-Iul.	99.⅛
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	86¾
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	86.½
„ „ „ Iașĭ	5 „	„ „	80.—
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	—.—
	V. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Națion. ult. div. 85.—	500	intr. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2385
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	277.—
Naționala de asig. ult. div. lei 43	200	„ „	160.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	385.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	380 —
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistrița" soc. p. f. hârtii 30 l.	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse.	12	„ „	—.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	6%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	7 „	Petersburg	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	3—
Londra	3 -	Belgia	3—
Viena.	3½	Elveția	3½

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 12 Iunie. 1902

Sĕmințe	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănățenesc	80	9.80	9 95
Grâu dela Tisa	80	9.75	9.85
Grâu de Pesta	80	9.75	9.85
Grâu de Alba regală	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord	80	.—	.
Grâu românesc	80	.—	.—

Semințe vechĭ orĭ nouĕ	Soiul	Cualitatea per Hect.	Prețul per 100 chilograme dela	până la
Sĕcara		70—72	7.30	7.50
Orz	nutreț.	60—62	7.05	7.15
Orz.	de rachiu	62—64	6 10	6.20
Orz.	de bere	64—66	5.75	6.—
Ovĕs		—	—	—
Cucuruz	bănățên	75	.—	—
Cucuruz	alt soiu	78	—.—	—.—
Cucuruz	„ „			
Hirișcă			4.50	5.—

Producte div.	Soiul		Cursul dela	până
Săm. de trifoiu	Luțernă ungur.	Prețul per 100 de chilograme	46.—	53.—
„	„ transilvană		35.—	40.—
„	„ bănățenă		42.—	46.—
„	„ rosiă		—.—	—.—
Ulei de rapiță	rafinat duplu		—.—	—.—
Ulei de in			—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta		63.50	64.—
„ „	dela țeră		—.—	—.—
Slănină	svêntată		53.—	53.50
Prune	din Bosnia		—.—	—.—
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon și Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		17.50	18.—
Nucĭ	slavon nou		—.—	—.—
Gogoși	sêrbesc.		—.—	—.—
„	din Ungaria		—.—	—.—
Miere	ungurescĭ		—.—	—.—
„	serbescĭ		.—	—.—
Céră	brut		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuțe de s.		—.—	—.—

Sz. 7577/902. alisp.

Pályázati hirdetmény.

Brassó rendezett tanácssal biró szabad kir. városnál üresedésbe jött főerdészi állásra ezennel pályázatott hirdetek.

Pályázók tartoznak az 1879 évi XXXI. t.-cz. 36. §-ában előirt minősitésüket, előéletük fedetlenségét, testi egészségüket, élet korukat, a magyar-, német- és román nyelv ismeretét, valamint eddigi szolgálati alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérelmüket *f. évi julius hó 20-ig déli 12 óráig* nálam benyujtani. — Brassó városnál szolgálatban levő erdőtisztek nem tartoznak ezen kellékeket igazolni.

A főerdész évi járandóságai;

1800 kor. alapfizetés,

300 kor. lakbér,

400 kor. utazási- és napdij átalány a hozzá utalt pagony keretében tett utazásokért, 40 ürméter bükkhasábfa és a szabályrendeletileg megállapitott ötödéves pótlékok.

Brassó, 1902. évi Junius hó 10-ik napján.

Dr. Jekel Frigyes,
Brassó vármegye alispánja.

Nr. 7577—1902. vice-com.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de prim-forestier devenit vacant la orașul liber regesc, provĕdut cu magistrat al Brașovului, deschid prin acésta concurs.

Concurenții au sĕ aștérnă rugarea lor instruită cu documentele despre cualificațiunea, întregritatea morală, starea sănătății, etatea, cunoscința limbei maghiare, germane și române, precum și aplicația lor de până acum, — ca cerințe prevĕdute în §. 36 al art. de lege XXXI din 1879 — *până în 20 Iulie a. c. la 12 óre a. m.* la subscrisul.

Oficianții silvicĭ aflătorĭ în serviciul orașului Brașov sunt dispensațĭ a produce documentele sus indicate.

Emolumentele împreunate cu post de prim forestier sunt:

1800 cor. salar fundamental;

300 cor. banĭ de cuartir;

400 coróne paușal și diurne de drum pentru călĕtorii în revierul propriu; 40 metrii blane de lemn de fag și cuincuenalele statutare.

Brașov, 10 Iunie 1902.

Dr. Fr. Jekel,
Vice-comitele comitt. Brașov.